

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122436228
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:6122436228.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Kataríny Krochtovej v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava - Staré Mesto, IČO: 37 927 795, proti žalovanému: I. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX/XX, XXX XX U., o zaplatenie sumy 824,26 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 29.05.2023, č. k. 21Csp/3/2023-123, takto jednohlasne

rozhodol:

- Potvrďuje rozsudok.
- Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

- „I. Žalobu z a m i e t a .“
- „II. Žalovanému náhradu trov konania n e p r i z n á v a .“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobca sa žalobou doručenu upomínaciu súdu Okresnému súdu banská Bystrica dňa 05.10.2022 domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť sumu 824,26 eur, úrok 399,80 eur, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 824,26 eur od 17.03.2020 do zaplatenia a náhradu trov konania. Dňa 12.06.2017 právny predchodca žalobcu (Všeobecná úverová banka, a.s.) uzatvoril so žalovaným zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „S.“ za účelom poskytnutia úveru vo výške 1.000 eur. Zmluvné strany sa dohodli na čerpaní úveru vo výške 1.000 eur, ktorý mal žalovaný splácať 96 mesiacov, s čerpaním jednorazového úveru dňa 12.06.2017, pri zaplatení prvej anuitnej splátky 12.07.2017 s dátumom poslednej anuitnej splátky 12.06.2025. Výška úrokovej sadzby bola dohodnutá 14,64 % ročne, ročná percentuálna miera nákladov bola vypočítaná v čase uzavretia zmluvy na 18,73 % s tým, že náklady dlžníka predstavovali 723,04 eur, z toho výška úrokovej sadzby 14,64 %, výška poplatku za poskytnutie úveru 20 eur, výška mesačnej anuitnej splátky 17,74 eur. Celková čiastka, ktorú mal žalovaný zaplatiť predstavovala 1.723,04 eur. Dňa 23.12.2019 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej pohľadávky vo výške 64,61 eur s upozornením na okamžité zaplatenie dlžnej sumy, v opačnom prípade bude veriteľ požadovať, aby žalovaný vrátil celú poskytnutú sumu úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti. Dňa 12.02.2020 Všeobecná úverová banka, a.s. písomne vyzvala žalovaného na predčasné splatenie zostatku úveru v sume 890,66 eur, z toho istiny 824,26 eur, úroky 54,35 eur, poplatky 12,05 eur a žalovaný bol písomne vyzvaný na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom v lehote 7 dní od doručenia výzvy. Zosplatenie úveru bolo žalovanému doručené doporučenou zásielkou s dňom uloženia zásielky

17.02.2020. Dňa 14.02.2020 bola uzavretá rámcová zmluva o postúpení pohľadávok medzi Všeobecnou úverovou bankou, a. s. a žalobcom, na základe ktorej bola postúpená predmetná pohľadávka, ktorá bola bližšie špecifikovaná.

3. S poukazom na ust. § 52 ods. 1, 2, 3, § 524 ods. 1, 2, § 39 Občianskeho zákonníka a § 92 ods. 8 zákona o bankách súd uzavrel, že medzi pôvodným veriteľom a žalovaným bola uzatvorená dňa 12.06.2017 zmluva o spotrebiteľskom úvere. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.02.2020 a prílohou k tejto zmluve právny predchodca žalobcu, spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s. postúpila svoju pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. Pred postúpením pohľadávky došlo zo strany pôvodného veriteľa k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Všeobecná úverová banka, a.s. ukončila záväzkovo-právny vzťah uzatvorený medzi postupcom na jednej strane a žalovaným na druhej strane vyhlásením predčasnej splatnosti úveru, a to ku dňu 12.02.2020. Súd dospel k záveru, že žalobca síce v konaní predložil písomné vyhotovenie výzvy zo dňa 23.12.2019 označenej ako Pokus o zmier (č. I. 63) a výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 12.02.2020 (č. I. 65), avšak ani v jednej z uvedených výziev nebola žalovanému oznámená možnosť postúpiť túto pohľadávku na tretí subjekt, navyše takáto výzva má byť dlžníkovi adresovaná až potom, čo je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Keďže splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok v konaní preukázané nebolo, žalobca nepreukázal aktívnu legitímáciu, čo má za následok zamietnutie žaloby.

4. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, v ktorom okrem iného uviedol, že nakoľko predmet žaloby je zaplatenie bankovej pohľadávky, za účelom preukázania aktívnej legitímácie súdu predložil výzvu právneho predchodcu zo dňa 23.12.2019 a zo dňa 12.02.2020, ktorými preukázal splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Právny predchodca žalobcu zaslal žalovanému výzvy na zaplatenie omeškaných splatných úverových splátok, ako aj na zaplatenie predčasne splatnej pohľadávky z úveru, zasielanej formou doporučenej poštovej zásielky. Poznamenal, že spolu so žalobou bola súdu doručená nielen upomienka zo dňa 23.12.2019 (výzva na úhradu omeškanej splátky), ale spolu s ňou bol predložený aj podací hárok pošty preukazujúci doručovanie tejto písomnosti žalovanému, a to pod č. zásielky C. XXXXXXXXXSK. Súd prvej inštancie nesprávne predložené výzvy nepovažoval za výzvy spĺňajúce zákonné predpoklady pred postúpením bankovej pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na zaplatenie peňažného záväzku titulom omeškania nezaplatených úverových splátok a výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 12.02.2020 zaslanou doporučene, vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej pohľadávky z úveru, ktorej zaplatenie je predmetom sporu. Žalovaný napriek písomným výzvam právneho predchodcu žalobcu svoj dlh nezaplatil a do omeškania s jeho zaplatením sa dostal viac ako 90 kalendárnych dní. Nakoľko žalovaný napriek výzvam právneho predchodcu žalobcu, zaslaným do jeho dispozičnej sféry, bol viac ako 90 dní v omeškaní so splatením svojho dlhu, týmto boli splnené zákonné predpoklady pre platné postúpenie bankovej pohľadávky podľa ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. K postúpeniu pohľadávky, ktorej zaplatenie je predmetom tohto sporu došlo riadne a platne, čím je daná aktívna legitímácia žalobcu v spore. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobe vyhovieť a priznať žalobcovi náhradu trov konania.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Súd prvej inštancie žalobu na zaplatenie žalovanej sumy zamietol z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku nesplnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky voči žalovanému na žalobcu.

8. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou

súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. 6. 2010, sp. zn. 2Cdo 205/2009).

9. Zásadnou otázkou, ktorú bolo potrebné v predmetnom konaní vyriešiť, je otázka, či boli splnené zákonné podmienky na postúpenie tzv. bankovej pohľadávky. Zákon o bankách totiž nad rámec pravidiel cesie v Občianskom zákonníku sprisňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty.

10. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako najvyššia súdna autorita v oblasti interpretácie a aplikácie zákonov v rozsudku sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28.3.2018, aj v uznesení sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24.4.2018 zhodne konštatoval, že podmienky § 92 ods. 8 veta prvá Zákona o bankách sú zákonnými podmienkami platného postúpenia pohľadávky banky, nie úpravou, s nedodržaním ktorej je spojené porušenie bankového tajomstva.

12. Ustanovením § 92 ods. 8 Zákona o bankách sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu („Toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky...“). Zákonné podmienky akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

13. V zmysle uvedeného ustanovenia je daná možnosť postúpenia pohľadávky aj bez súhlasu klienta, musia však byť naplnené všetky tri predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky. Práve v nevyžadovaní súhlasu klienta je potrebné vidieť prelomenie bankového tajomstva. Jednou z podmienok prípustnosti jeho porušenia (okrem nepretržitého omeškania klienta viac ako 90 kalendárnych dní a splatnosti pohľadávky) je písomná výzva adresovaná dlžníkovi pred postúpením pohľadávky.

14. Písomná výzva banky klientovi je druhým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu.

15. Odvolací súd považuje za potrebné poukázať na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27.09.2023, sp. zn. 9Cdo 165/2022, v ktorom najvyšší súd v posudzovanej veci uviedol, cit.: „Niet žiadneho dôvodu vyžadovať, aby výzva banky adresovaná dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách obsahovala ďalšie osobitné náležitosti než tie explicitne vyjadrené, a to a) preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní), b) dlžníkovo následne nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Z predmetného ustanovenia však pri použití žiadnej z výkladových metód nevyplýva povinnosť banky osobitne oznámiť klientovi možnosť postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu. Banka nie je povinná osobitne upozorňovať, resp. informovať klienta / dlžníka na skutočnosť, že po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie dlhu bude oprávnená postúpiť pohľadávku na inú osobu. Z výzvy na zaplatenie nemusí výslovne vyplývať, že ak dlžník sumu neuhradí, veriteľ pristúpi k postúpeniu pohľadávky, musí z nej však byť bez akýchkoľvek pochybností zrejmá konkrétna špecifikácia pohľadávky, ktorú má dlžník uhradiť.“ V uznesení z 27.09.2023, sp. zn. 9Cdo 165/2022 tiež najvyšší súd (s odkazom na rozhodnutie, sp. zn. 7Cdo 191/2021) uviedol, cit.: „Za výzvu na plnenie pred postúpením podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách možno považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, ak jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky.“

16. Odvolací súd preto nevidí dôvod odchyliť sa od záverov uznesenia z 27.09.2023, sp. zn. 9Cdo 165/2022 prezentovaných vyššie (v bode 18 tohto odôvodnenia). Na doplnenie dodáva, že ak by zákonodarca chcel uložiť banke povinnosť vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách upozorniť na možnosť postúpenia pohľadávky, bol by to v citovanom ustanovení výslovne uviedol podobne, ako je v ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka výslovne formulovaná požiadavka, aby veriteľ pred predčasným zosplatením pohľadávky upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Ustanovenie §

92 ods. 8 zákona o bankách, takéto upozornenie nevyžaduje. Potrebe chrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu zmluvného vzťahu zodpovedá aj takéto výzva na zaplatenie pohľadávky, v ktorej nie je uvedené upozornenie na možnosť jej postúpenia. Aj z takejto výzvy (ak mu bola riadne doručená) sa spotrebiteľ má možnosť dozvedieť o tom, že veriteľ voči nemu eviduje nezaplatenú splatnú pohľadávku, čo mu dáva možnosť na túto situáciu primerane reagovať. Zákon v žiadnom ustanovení nevyklučuje spojenie dvoch právnych úkonov do jednej listiny, preto nemožno neakceptovať riadne doručenú výzvu na zaplatenie dlhu len preto, že táto výzva bola spojená s vyhlásením predčasnej splatnosti pohľadávky.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd uvádza, že nie je možné stotožniť sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, že vo výzve podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, musí banka klienta upozorniť na možnosť postúpiť pohľadávku na tretí subjekt. Potrebe chrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu v spore zodpovedá aj takéto výzva na zaplatenie pohľadávky, v ktorej nie je uvedené upozornenie na možnosť jej postúpenia.

18. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie skúmal splnenie podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a skúmal, či bolo v konaní preukázané platné postúpenie pohľadávky voči žalovanému z pôvodného veriteľa na žalobcu a podľa tohto posúdil aj aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu. Z obsahu súdneho spisu je totiž zrejmé, že žalobca síce v konaní predložil výzvu jeho právneho predchodcu zo dňa 23.12.2019 (č. I. 63 spisu) adresovanú žalovanému, ktorá sa týkala splácania dlhu z úveru vo výške 64,61 eur, vyčísleného ku dňu 23.12.2019, avšak predmetom konania je nárok na zaplatenie pohľadávky žalobcu voči žalovanému z úveru vo výške 824,26 eur s príslušenstvom. Z uvedeného teda vyplýva, že z výzvy z 23.12.2019 nie je zrejma špecifikácia pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania. Z výzvy na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 12.02.2020 (č. I. 65) vyplýva, že veriteľ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru vrátane príslušenstva so zostatkom: 890,66 eur, z toho istina 824,26 eur, ktorá sa zúčí počnúc dňa 13.02.2020, úroky 54,35 eur, poplatky 12,05 eur s tým, že aktuálna výška dlhu bude žalovanému oznámená na požiadanie pracovníka banky. Navyše pokiaľ ide o výzvu z 23.12.2019 (č. I. 63) a výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru zo dňa 12.02.2020 (č. I. 65), v danom prípade nebola zachovaná ani zákonom stanovená 90. dňová lehota nepretržitého omeškania žalovaného ako dlžníka medzi výzvou a samotným postúpením pohľadávky, nakoľko rámcová zmluva o postúpení pohľadávok medzi postupcom Všeobecnou úverovou bankou, a.s. a žalobcom ako postupníkom bola uzatvorená 14.02.2020 (č. I. 17 - 31), teda nebola zachovaná zákonom stanovená lehota nepretržitého omeškania žalovaného.

19. Odvolací súd vychádzajúc z vyššie uvedeného je toho názoru, že v danom prípade nebola zachovaná zákonom stanovená 90. dňová lehota nepretržitého omeškania žalovaného ako dlžníka medzi výzvou a samotným postúpením pohľadávky.

20. Banka neposkytla žalovanému dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke na zotrvanie s ňou vo vzťahu. Splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatných pohľadávok teda nebolo preukázané. Zmyslom a cieľom ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách bolo dosiahnuť stav, aby mal dlžník dostatok času na vykonanie opatrení zotrvať na vzťahu so „svojou“ bankou a tak zotrvať aj vo sfére kontrolovanej Národnou bankou Slovenska.

21. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca neunesol dôkazné bremeno nepreukázal aktívnu legitimáciu v spore. Preto pokiaľ súd prvej inštancie pre uvedený dôvod žalobu zamietol, je jeho rozhodnutie správne, keďže neboli preukázané zákonné podmienky platného postúpenia pohľadávky banky. Neplatnou je aj zmluva, na základe ktorej pôvodný veriteľ, t.j. Všeobecná úverová banka, a.s.. postúpila na žalobcu pohľadávku zo zmluvy uzatvorenej so žalovaným.

22. Keďže žalobcom nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov možnosti postúpenia pohľadávky tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách, postúpenie pohľadávky nie je možné považovať za platné, a to s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka. S ohľadom na túto skutočnosť odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nie je nositeľom práva, ktoré bolo predmetom postúpenia a žalobcom uplatnené v tomto konaní, preto mu nie je možné toto právo priznať.

23. Majúc na zreteli uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým súd žalobu zamietol a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Aplikujúc zásadu úspechu pri rozhodovaní o trovách konania, nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnému žalovanému. Z obsahu súdneho spisu však vyplýva, že žalovanému v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto mu ich náhrada nebola priznaná (čl. 4 ods. 2 v spojení s čl. 17 CSP). Procesne neúspešný žalobca nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá, preto odvolací súd rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).